

Motion till riksdagen

1987/88:K433

av Karin Ahrland m. fl. (fp)

om underrättelse till förälder om omyndigs brott

Enligt 9 kap. 17 § sekretesslagen gäller sekretess som huvudregel i utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål – – för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs. Kapitel 9 rör sekretess till skydd för enskilds förhållande av såväl personlig som ekonomisk natur.

Här är emellertid att märka att den övergripande regeln för all sekretess är att man inte skall åstadkomma mer sekretess än vad som är oundgängligen nödvändigt för att skydda det intresse som har föranlett bestämmelsen. Av denna anledning finner vi i sekretesslagen två skaderekvisit, ett "rakt" och ett "omvänt". I det förstnämnda finns en presumtion för offentlighet och det är endast om viss skaderisk föreligger som sekretessinträder. Detta uttrycks i lagtexten genomgående som så att en uppgift "kan antas" medföra viss angiven skada. – Det omvända skaderekvisitet utgår från att sekretess är huvudregeln.

Även om det naturligtvis mycket ofta är ganska så självklart att en förundersökningsutredning måste ha ett visst sekretesskydd av hänsyn till den eller dem den gäller innebär konstruktionen med skaderekvisit också att frågan om vem som skall få tillgång till en uppgift måste tillmätas betydelse. Det är t. ex. stor skillnad på att lämna ut uppgifter om misstänkta unga lagöverträdare till pressen och att lämna uppgifterna till deras föräldrar. I det förre fallet kan en uppgift säkert antas medföra skada, i det senare måste presumtionen vara att den inte gör det. Föräldrar är förmyndare för sina barn under 18 år och måste som sådana ha en absolut rätt att få känna till om deras barn råkat i klammeri med rättsvisan.

Ifrån folkpartiets sida har vi därför ett antal år motionerat om en skyldighet för polisen att underrätta föräldrarna när någon som inte fyllt 18 blivit ertappad i något brottsligt förfarande.

Nu invänds från vissa håll att detta skulle stå i strid med bestämmelserna i 9 kap. 17 § sekretesslagen. I och för sig delar vi inte denna uppfattning, eftersom vi menar att det aldrig kan på objektiva grunder antas vara till skada för den unge om hans föräldrar blir upplysta om vad han gjort. Vi menar som vi anfört i en partimotion att det tvärtom bör bli till hjälp för honom.

Emellertid finner vi det otillfredsställande att någon tveksamhet över huvud taget kan uppstå i detta sammanhang. Vi menar därför att det

antingen krävs ett tillägg i lagen som klart säger ifrån att sekretess aldrig kan gälla kontra en omyndigs vårdnadshavare eller klara anvisningar i samma riktning från rikspolisstyrelsen. Vi föredrar det senare. Vilketdera alternativet som väljs bör det emellertid ankomma på regeringen att föranstalta om klarlägganden.

Mot. 1987/88
K433

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bestämmelserna i 9 kap. 17 § sekretesslagen.

Stockholm den 26 januari 1988

Karin Ahrland (fp)

Hans Petersson (fp)
i Röstånga

Lars Sundin (fp)